PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2008 m. balandžio 17 d. *

Byloje T-260/04

Centro di educazione sanitaria e tecnologie appropriate sanitarie (Cestas), įsteigtas Bolonijoje (Italija), atstovaujamas iš pradžių advokatų N. Amadei ir C. Turk, vėliau – advokatų N. Amadei ir P. Manzini,

ieškovas,

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą E. Montaguti ir F. Dintilhac,

atsakovę,

dėl prašymo panaikinti registruotu laišku ieškovui nusiųstą 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos (delegacija Gvinėjos Respublikoje) sprendimą, kuriame jai nurodoma sumokėti 959 543 835 Gvinėjos frankų (397 126,02 euro) sumą,

* Proceso kalba: italų.

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro pirmininko pareigas einantis V. Vadapalas, teisėjai E. Moavero Milanesi ir N. Wahl,

posėdžio sekretorius J. Palacio González, vyriausiasis administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2007 m. birželio 6 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Teisinis pagrindas

1 Europos plėtros fondas (EPF) buvo įkurtas finansuoti bendradarbiavimą su Afrikos, Karibų jūros baseino bei Ramiojo vandenyno valstybėmis (AKR), iš pradžių jį numatant priede prie EEB sutarties, o vėliau – sudarant vidaus susitarimus su Taryboje posėdžiaujančiomis valstybėmis narėmis. Iki šiol vienas po kito buvo sudaryti devyni EPF, kiekvienas iš jų – penkeriems metams, be to, paskutiniųjų aštuonių atveju trukmė atitiko įvairių susitarimų ir konvencijų, kuriais Europos bendrija ir jos valstybės narės užmezgė šią ypatingą partnerystę su AKR valstybėmis, trukmę. EPF nėra įtrauktas į bendrąjį Europos bendrijų biudžetą, o tai paaiškina būtinybę, kad jam įgyvendinti ir *ad hoc* apskaitos pareigūno pareigybei sukurti reikia priimti specialius finansinius reglamentus.

2 Pagal 2003 m. kovo 27 d. Finansinio reglamento, taikomo devintajam Europos plėtros fondui (OL L 83, p. 1, toliau – Devintasis EPF reglamentas), 133 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą principą su ankstesniaisiais EPF susiję įsipareigojimai – prisiimti iki įsigaliojant 2000 m. birželio 23 d. Kotonu pasirašytam partnerystės susitarimui tarp AKR valstybių grupės ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių (OL L 317, p. 3), vadinamajam Kotonu susitarimui – toliau įgyvendinami pagal šiems EPF taikomas taisykles, išskyrus finansų kontrolieriaus pareigas, susijusias su sąskaitų pateikimu ir įnašų pareikalavimo procedūra, kurioms taikomos Devintojo EPF reglamento nuostatos.

3 Sutartims, kurios finansuojamos pagal šeštąjį ir septintąjį EPF, taikomos atitinkamos nuostatos, t. y. 1984 m. gruodžio 8 d. Lomėje pasirašyta Trečioji AKR–EB konvencija (OL L 86, 1986, p. 3) ir 1989 m. gruodžio 15 d. ten pat pasirašyta Ketvirtoji AKR–EB konvencija (OL L 229, 1991, p. 3), atitinkamai vadinamos „Trečioji Lomės konvencija“ ir „Ketvirtoji Lomės konvencija“, kurios yra vidaus susitarimai, įkuriantys šeštąjį ir septintąjį EPF, ir kadangi atitinkamų išlaidų įsipareigojimai yra ankstesni nei įsigaliojo Kotonu susitarimas, taip pat iš principo taikomi 1986 m. lapkričio 11 d. Finansinis reglamentas Nr. 86/548/EEB – šeštajam EPF (OL L 325, p. 42) ir 1991 m. liepos 29 d. Finansinis reglamentas Nr. 91/491/EEB, taikytinas plečiant finansinį bendradarbiavimą pagal Ketvirtąją Lomės konvenciją (OL L 226, p. 1). Vis dėlto Reglamentų Nr. 86/548 ir Nr. 91/491 15 ir 16 straipsniai, susiję su skolų išieškojimu, reikalauja finansų kontrolieriaus įsikišimo – ši pareigybė Devintajame EPF reglamente nebėra numatyta netgi Komisijos organizacinėje struktūroje. Todėl net ankstesnėms nei įsigaliojo Kotonu susitarimas EPF su asignavimais susijusioms skoloms išieškoti Komisija taiko Devintojo EPF reglamento nuostatas, remdamasi pastarojo 133 straipsnio 2 dalimi.

4 Ketvirtosios Lomės konvencijos 311 straipsnyje numatyta, kad Komisija skiria vyriausiąjį įgaliojimus suteikiantį pareigūną, kuris yra atsakingas už EPF išteklių valdymą ir kuris, pirma, numato, apskaičiuoja ir duoda leidimą išlaidoms bei veda įsipareigojimų ir leidimų išlaidoms apskaitą ir, antra, prižiūri, kad būtų laikomasi sprendimų

dėl finansavimo; galiausiai glaudžiai bendradarbiaudamas su nacionaliniu įgaliojimus suteikiančiu pareigūnu priima sprendimus dėl finansinių įsipareigojimų ir priemonių, kurie ekonominiu ir techniniu požiūriu yra būtini, siekiant tinkamai įvykdyti patvirtintas operacijas.

5 Ketvirtosios Lomės konvencijos 317 straipsnyje apibrėžtos įgaliotojo asmens, t. y. Komisijos delegacijos AKR valstybėje vadovo, pareigos, kuris, glaudžiai bendradarbiaudamas su nacionaliniu įgaliojimus suteikiančiu pareigūnu, turi patvirtinti sutartis ir sąmatas tiesioginio darbo atveju, jų papildomas sąlygas bei nacionalinio įgaliojimus suteikiančio pareigūno leidimus dėl mokėjimo, įsitikinti, kad Komisijos valdomi iš EPF išteklių finansuojami projektai bei programos yra tinkamai vykdomi finansiniu ir techniniu požiūriu, bendradarbiauti su AKR valstybės nacionalinėmis valdžios institucijomis, kuriose jis atstovauja Komisijai reguliariai įvertindamas veiklą, išlaikyti glaudžius ir nuolatinius ryšius su nacionaliniu įgaliojimus suteikiančiu pareigūnu, siekiant išanalizuoti ir išspręsti konkrečias problemas, iškilusias įgyvendinant bendradarbiavimą dėl plėtros finansavimo, ir ypač reguliariai tikrinti, kad veikla vyktų taip, kaip numatyta pagal finansavimo sprendime esantį iš anksto nustatytą tvarkaraštį.

6 Atlikus nepagrįstus mokėjimus, atitinkamas sumas turi išieškoti nacionalinis įgaliojimus suteikiantis pareigūnas kaip sutarties šalis.

7 Devintojo EPF reglamento 23 straipsnyje numatyta:

„Kai vyriausiajam įgaliojimus suteikiančiam pareigūnui tampa žinoma apie problemas, iškilusias vykdant su EPF išteklių valdymu susijusias procedūras, jis kartu su nacionaliniu arba regioniniu įgaliojimus suteikiančiu pareigūnu susisiekia su visais būtinais asmenimis padėčiai ištaisyti ir imasi visų būtinų priemonių. Pavyzdžiui, tais

atvejais, kai nacionalinis ar regioninis įgaliojimus suteikiantis pareigūnas neatlieka arba negali atlikti jam priklausančių pareigų pagal (Kotonu) susitarimą, vyriausiasis įgaliojimus suteikiantis pareigūnas gali laikinai jį pakeisti ir tokiu atveju Komisija iš atitinkamai AKR valstybei skirtų išteklių gali gauti kompensaciją už papildomai atliktą administracinio darbo krūvį.

Bet kuri priemonė, kurios imasi vyriausiasis įgaliojimus suteikiantis pareigūnas pagal šio straipsnio pirmąją pastraipą, taikoma atitinkamo nacionalinio arba regioninio įgaliojimus suteikiančio pareigūno vardu.“

8 Taisyklės, susijusios su Komisijos skolų išieškojimu, nustatytos Devintojo EPF reglamento 43–47 straipsniuose.

9 Devintojo EPF reglamento 43 straipsnyje įtvirtinta:

„1. Neteisingai išmokėtos sumos išieškomos.

2. Komisija nustato sąlygas, kuriomis Komisijai priklauso delspinigiai už pavėluotai sumokėtą sumą.“

10 Devintojo EPF reglamento 44 straipsnyje numatyta:

„1. Leidimas išieškoti – tai veiksmas, kuriuo atsakingas įgaliojimus suteikiantis pareigūnas, išduodamas išieškojimo pavedimą, nurodo apskaitos pareigūnui išieškoti gautiną sumą, kurią jis yra nustatęs.

2. Nepažeisdama AKR valstybių arba UŠT atsakomybės, Komisija gali oficialiai nustatyti sumą, gautiną iš asmenų, kurie nėra valstybės, priėmusi sprendimą, kuris vykdomas pagal tas pačias sąlygas, kokios yra nustatytos (EB) 256 straipsnyje.“

11 Devintojo EPF reglamento 45 straipsnyje nustatyta:

„Kiekviena tikrai egzistuojanti tam tikro dydžio skola, kuri turi būti sumokėta įgyvendinant EPF išteklius, nustatoma apskaitos pareigūnui išduodamu išieškojimo pavedimu, o po to skolininkui siunčiama debeto aviza; abu šiuos dokumentus parengia atsakingas įgaliojimus suteikiantis pareigūnas. Prie išieškojimo pavedimo pridedami įrodomieji dokumentai, liudijantys teisę į nustatytas sumas. Rengdamas išieškojimo pavedimą atsakingas įgaliojimus suteikiantis pareigūnas užtikrina, kad:

a) įplaukos yra įrašytos į teisingą straipsnį;

b) išieškojimo pavedimas yra tinkamai parengtas ir atitinka atitinkamas nuostatas;

c) įrodomieji dokumentai yra tinkami ir tvarkingi;

d) skolininko rekvizitai yra teisingi;

e) mokėjimo data yra nurodyta;

f) pavedimas atitinka 4 straipsnyje minėtą gero finansų valdymo principą;

g) išieškotinos sumos dydis ir valiuta yra teisingi.

Tokius išieškojimo pavedimus apskaitos pareigūnas įrašo į sąskaitas.“

12 Pagal Devintojo EPF reglamento 46 straipsnį:

„1. Apskaitos pareigūnas veikia pagal išieškojimo pavedimus, išduotus gautinoms sumoms, kurias yra tinkamai nustatęs atsakingas įgaliojimus suteikiantis pareigūnas. Jis veikia nuodugniai ir stengiasi užtikrinti, kad EPF gautų savo įplaukas iki to laiko, kuris yra nurodytas išieškojimo pavedimuose, ir kad būtų apsaugotos Bendrijų (su tuo susijusios) teisės.

2. Jei sumos neišieškomos iki datos, nurodytos išieškojimo pavedime, apskaitos pareigūnas praneša atsakingam įgaliojimus suteikiančiam pareigūnui ir nedelsdamas pradeda išieškojimo procedūrą bet kokiomis įstatymais numatytomis priemonėmis, atitinkamais atvejais įskaitymo būdu. Jei tai neįmanoma, apskaitos pareigūnas sprendimą dėl išieškojimo įgyvendina arba pagal 44 straipsnio 2 dalį, arba pareikšdamas ieškinį.

3. Apskaitos pareigūnas išieško sumas, įskaitydamas tarpusavyje tolygias EPF arba Bendrijų pretenzijas skolininkui ir skolininko pretenzijas EPF arba Bendrijoms dėl tam tikro dydžio mokėtinų sumų.

<...>“

13 Devintojo EPF reglamento 47 straipsnyje numatyta:

„1. Kai atsakingas įgaliojimus suteikiantis pareigūnas planuoja atsisakyti teisės išieškoti nustatytą gautiną sumą, jis užtikrina, kad pagal Komisijos tuo tikslu iš anksto nustatytas procedūras ir kriterijus atsisakymas būtų teisėtas ir atitiktų gero finansų valdymo ir proporcingumo principus. Sprendimą dėl atsisakymo būtina motyvuoti. Įgaliojimus suteikiantis pareigūnas gali įgalioti kitus asmenis priimti sprendimą tik tais atvejais, kurie yra nustatyti šio straipsnio 2 dalyje minėtose taisyklėse.

2. Šiam straipsniui įgyvendinti *mutatis mutandis* taikomos išsamios Bendrojo finansinio reglamento įgyvendinimo taisyklės.“

Ginčo aplinkybės

14 Nevyriausybinė organizacija (NVO) *Centro di educazione sanitaria e tecnologie appropriate sanitarie* (*Cestas*, toliau – ieškovas), turinti savo buveinę Italijoje, nuo 1987 m. veikia Gvinėjoje, dalyvaudama įvairioje tarptautinio bendradarbiavimo sveikatos priežiūros veikloje, kurią iš pradžių finansavo Italijos užsienio reikalų ministerija, o vėliau – Bendrija.

15 Iki 1997 m. jo veikla buvo susijusi su ligoninių infrastruktūra bei įranga. Vėliau ši veikla apėmė ir techninę pagalbą planavimo ir valdymo srityje.

16 Kalbant apie Bendrijos finansuojamus projektus, reikia nurodyti, kad siekdamas įgyvendinti šią veiklą ieškovas su Gvinėjos Respublika pasirašė susitarimo protokolus ir sudarė paslaugų teikimo sutartis, kuriuos patvirtino Komisijos delegacijos vadovas Gvinėjoje ir kurie pagrįsti finansavimo susitarimais Nr. 5169/GUI ir Nr. 4205/GUI bei finansavimo sutartimi, numatančia „Sysmin“ pakartotinio naudojimo sąskaitos atidarymą.

17 Pagal Ketvirtąją Lomės konvenciją 1993 m. birželio 14 d. Europos ekonominė bendrija, atstovaujama Komisijos, ir Gvinėjos Respublika sudarė finansavimo susitarimą Nr. 5169/GUI, kurio tikslas pagerinti gyvenimo sąlygas šioje šalyje finansuojant iš septintojo EPF išteklių. Šio finansavimo bendrą sumą sudarė 30 milijonų ekiu, kurios du trečdaliai turėjo būti padengti iš Ketvirtosios Lomės nacionalinės orientacinės programos išteklių, o vienas trečdalis iš susitarimo šalių fondų, sukauptų pagal bendrąją importo programą.

18 Šis susitarimas numatė Gvinėjos sveikatos priežiūros struktūros pertvarkymą ir paramą padedant šešiems NVO, tarp jų ir ieškovui, veikiantiems kartu su viešosiomis sveikatos priežiūros tarnybomis pagal viešojo paslaugų pirkimo sutartis.

19 Bendroji importo programa buvo numatyta 1988 m. gruodžio 30 d. tarp Europos ekonominės bendrijos, atstovaujamos Komisijos, ir Gvinėjos Respublikos sudarytame finansiniame susitarime Nr. 4205/GUI ir skirta padengti importuotų prekių

„sąnaudas, draudimą ir važtos tarifą“ (CIF) konvertuojama valiuta. Dėl šio susitarimo, aiškiai numatančio susitarimo šalių fondų panaudojimą sveikatos priežiūros sektoriuje, atlikus pirkimus privačiame ir viešajame sektoriuose, susitarimo šalių fondus sudarė Gvinėjos frankai.

20 1990 m. vasario 1 d. Europos ekonominė bendrija, atstovaujama Komisijos, ir Gvinėjos Respublika sudarė finansavimo susitarimą, numatantį, kad Gvinėjos Respublikos centriniame banke bus atidaryta pakartotinio naudojimo sąskaita „Naudingųjų iškasenų eksporto įplaukų stabilizavimo sistema („Sysmin“)“. Sudarius šį susitarimą, tarp ieškovo ir Gvinėjos Respublikos buvo sudarytas susitarimo protokolas „Pakartotinio naudojimo fondas/EEB Nr. 02/96“, kuriame nustatytos iš pakartotinio naudojimo fondo finansuojamos techninės, administracinės ir finansinės pagalbos, kurią teiks ieškovas sveikatos sektoriuje Fria prefektūroje (Gvinėja), detalės.

21 Ieškovo sutartims, sudarytoms atsižvelgiant į EPF fondų finansuojamus projektus, ginčo atveju taikoma „Ginčų, kylančių dėl sutarčių, finansuojamų EPF, sprendimo taikinimo būdu ar arbitraže procesinės taisyklės“, išdėstytos 1990 m. kovo 29 d. AKR–EB Ministrų tarybos Sprendimo Nr. 3/90, patvirtinančio EPF finansuojamų darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių bendrąsias taisykles, bendrąsias sąlygas ir taikinimo bei arbitražo procedūras (OL L 382, p. 1), V priede.

22 1998 m. pabaigoje Gvinėjos bendradarbiavimo ministro, EPF nacionalinio įgaliojimus suteikiančio pareigūno (toliau – nacionalinis įgaliojimus suteikiantis pareigūnas), atlikta kontrolė parodė, kad ieškovo veikloje yra trūkumų, susijusių su sutartimis, finansuojamomis iš šeštojo ir septintojo EPF išteklių (toliau – nagrinėjamos sutartys), kurie pasireiškia ribotu įgyvendinimo lygiu, nepakankamu techniniu ir menku organizaciniu bei finansiniu pajėgumu, taip pat skaidrumo trūkumu.

23 Dėl šios išvados nacionalinis įgaliojimus suteikiantis pareigūnas įpareigojo audito bendrovę atlikti projektų Gvinėjoje, kuriuose dalyvauja ieškovas, apskaitos ir finansų auditą.

24 2000 m. kovo 30 d. gavęs audito ataskaitą, nacionalinis įgaliojimus suteikiantis pareigūnas nusiuntė ieškovui oficialų raštą, kuriuo nurodė ne tik atitaisyti įvairiuose projektuose nustatytus neatitikimus, susijusius su apskaitos ir personalo valdymu, bet taip pat grąžinti 261 181 309 Gvinėjos frankų sumą kaip lėšų likutį už visus iš susitarimo šalių fondų finansuojamus projektus bei kitas nepakankamai pagrįstas sumas, paminėtas audito ataskaitoje, bet nenurodytas oficialiame rašte, ir tai padaryti pagal tvarkaraštį, dėl kurio bus susitarta.

25 2000 m. balandžio 14 d. ieškovas, atsakydamas į šį oficialų raštą, pateikė paaiškinimus, o nacionalinis įgaliojimus suteikiantis pareigūnas, atsižvelgdamas į ieškovo atsakymus į oficialų raštą, paprašė tos pačios audito bendrovės atlikti papildomą auditą.

26 2000 m. rugpjūčio 13 d. nacionalinio įgaliojimus suteikiančio pareigūno prašymu minėta audito bendrovė parengė papildomo audito ataskaitos projektą, kuriame ji sutiko sumažinti ieškovo skolą, susijusią su bendra įrodančiais dokumentais nepagrįstų išlaidų suma ir reikalavimus neatitinkančiomis išlaidomis, nuo 1 510 307 148 iki 1 085 836 676 Gvinėjos frankų.

27 Komisijos teigimu, būtent dėl šios priežasties nacionalinis įgaliojimus suteikiantis pareigūnas nepasinaudojo turima banko garantija, kurios galiojimas baigėsi 2000 m. rugsėjo 15 dieną.

28 2001 m. kovo 21 d., vieną po kito atlikusi keletą patikrinimų, ta pati audito bendrovė pateikė papildomo audito ataskaitą, kurioje ieškovo skolos suma dar sumažinta iki 1 006 740 345 Gvinėjos frankų, atsižvelgiant į tai, kad buvo sutikta, jog 79 096 331 Gvinėjos frankų sumą atitinkančios išlaidos yra pagrįstos.

29 2001 m. liepos 31 d. laišku, išsiustu atsakant į naują oficialų raštą, gautą iš nacionalinio įgaliojimus suteikiančio pareigūno, ieškovas, manantis, kad jo skolą sudaro tik 44 278 586 Gvinėjos frankų suma, ir toliau ginčijo šios ataskaitos išvadas, nors pastarojoje jau buvo atsižvelgta į ieškovo pateiktas pastabas, todėl atrodė neįmanoma draugiškai išspręsti ginčo.

30 Nuo 2001 m. vasaros ryšiai tarp ieškovo, Gvinėjos valdžios institucijų ir Komisijos susilpnėjo. Ieškovas skundėsi, kad negali susipažinti su tos pačios bendrovės 2002 m. parengta nauja audito ataskaita.

31 2003 m. liepos 24 d. ieškovui adresuotame laiške Komisija apgailestavo, kad negali įtikinti nacionalinio įgaliojimus suteikiančio pareigūno priimti oficialią poziciją dėl tolesnės ginčo eigos, nes pastarasis manė, kad sprendimas pareikšti ieškinį gali būti priimtas tik kaip paskutinė priemonė.

32 2003 m. rugsėjo 24 d. Briuselyje įvyko ieškovo ir Komisijos susitikimas, siekiant išspręsti ginčą, tačiau išeitis nebuvo rasta.

33 2004 m. kovo 24 d. laišku, kurį ieškovas gavo tik 2004 m. balandžio 26 d., Komisijos delegacijos Gvinėjoje vadovas informavo ieškovą, kad bus išduotas išieškojimo pavedimas.

34 2004 m. balandžio 21 d. registruotu laišku su pranešimu apie gavimą, kuriame buvo ir 2004 m. kovo 24 d. laiškas, taip pat ieškovo gautas 2004 m. balandžio 26 d., Komisijos delegacijos Gvinėjoje vadovas ieškovui nusiuntė skolos raštą dėl 959 543 835 Gvinėjos frankų sumos (397 126,02 euro, toliau – ginčijamas aktas), kurią reikėjo sumokėti iki 2004 m. gegužės 25 dienos.

35 Kadangi ieškovas paprašė paaiškinimų dėl ginčijamo akto turinio, Komisijos delegacijos Gvinėjoje vadovas jam atsakė 2004 m. gegužės 18 d. laišku, prie savo atsakymo pridėdamas 2002 m. kovo 27 d. paskutinę papildomo audito ataskaitą ir nurodydamas, kad šioje ataskaitoje nebuvo iš esmės pakeistos pirmojoje audito ataskaitoje padarytos išvados, išskyrus išlaidų, kurios pripažintos neatitinkančios reikalavimų, sumos sumažinimą iki 988 314 134 Gvinėjos frankų.

36 Ieškovui į tai nereagavus, EPF apskaitos pareigūnas 2004 m. liepos 2 d. laišku nusiuntė jam priminimą, kuriame nurodyta vėliausiai iki 2004 m liepos 23 d. sumokėti 959 543 835 Gvinėjos frankų sumą.

37 2004 m. rugpjūčio 4 d., ieškovui jau pareiškus šį ieškinį, Komisija nusiuntė jam antrą priminimą, kuriuo dar kartą reikalaujama vėliausiai iki 2004 m. rugsėjo 6 d. sumokėti ginčijamame akte nurodytą sumą.

38 2005 m. birželio 9 d., ieškovui nesumokėjus ginčijamame akte nurodytos sumos, Komisija nusiuntė oficialų raštą.

39 2005 m. birželio 20 d. ieškovas atsakė į oficialų raštą pažymėdamas, kad reikėtų palaukti, kol bus išnagrinėtas šis ieškinys.

Procesas ir šalių reikalavimai

40 Ši byla pradėta ieškiniu, pateiktu Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai 2004 m. birželio 23 dieną.

41 Atskiru dokumentu, pateiktu Pirmosios instancijos teismo kanceliarijoje 2004 m. rugsėjo 30 d., Komisija, remdamasi Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 114 straipsniu, pateikė prieštaravimą dėl priimtinumo. 2004 m. spalio 25 d. ieškovas pateikė savo pastabas dėl šio prieštaravimo.

42 2005 m. rugsėjo 22 d. Pirmosios instancijos teismo nutartimi prieštaravimas buvo prijungtas prie pagrindinės bylos, nesprendžiant bylinėjimosi išlaidų klausimo.

43 Susipažinęs su teismo posėdžio pranešimu, Pirmosios instancijos teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį.

44 Per 2007 m. birželio 6 d. posėdį išklausytos šalių kalbos ir atsakymai į Pirmosios instancijos teismo pateiktus klausimus.

45 Ieškovas Pirmosios instancijos teismo prašo:

— atmesti prieštaravimą dėl priimtinumo,

— panaikinti ginčijamą aktą,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas, įskaitant ir tuo atveju, jei ieškinys bus atmestas kaip nepriimtinas,

46 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

— atmesti ieškinį kaip nepriimtiną arba kaip nepagrįstą,

— priteisti iš ieškovo bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

Šalių argumentai

47 Komisija teigia, kad šis ieškinys nepriimtinas, nes ginčijamas aktas negali būti laikomas aktu, dėl kurio galima pareikšti ieškinį EB 230 straipsnio prasme. Iš tikrųjų ginčijamas aktas yra parengiamasis aktas, turint omenyje tikimybę, kad bus pradėta teisminė procedūra ar priimtas EB 256 straipsniu pagrįstas sprendimas.

48 Komisijos teigimu, ginčijamas aktas yra priimtas anksčiau už galimą sprendimą pradėti teisminę procedūrą ir todėl nėra aktas, sukeliantis privalomų teisinių pasekmių, kurios padarytų poveikį ieškovo interesams, aiškiai pakeisdamos jo teisinę padėtį.

49 Komisija nurodo, kad debeto aviza yra „paskutinis įspėjimas prieš kitą etapą“. Ji yra informacija skolininkui, kaip tai patikslinta 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento įgyvendinimo taisykles (OL L 357, p. 1), 78 straipsnio 3 dalyje.

50 Komisija šiuo atžvilgiu tvirtina, kad šioje byloje ji dar galėtų nusiųsti paskutinį prašymą nacionaliniam įgaliojimus suteikiančiam pareigūnui, kad šis patartų, kaip toliau spręsti ginčą su ieškovu. Tačiau pagal dabartinę bylos medžiagą Komisija dar nepriėmė sprendimo, kokių veiksmų jai reikia imtis kaip finansinių EPF interesų užtikrintojai.

51 Komisija taip pat aiškina, kad jos galutinis sprendimas priimtas kaip EB 256 straipsniu pagrįstas sprendimas, sprendimas dėl tarpusavio įskaitymo arba kaip sprendimas pareikšti ieškinį kompetentingame teisme, remiantis Devintojo EPF reglamento 46 straipsnio 2 dalimi. Pastaruoju atveju tai būtų Italijos kompetentingas teismas, nes Komisijai nesant nagrinėjamos sutarties šalimi, ji negalėtų prašyti taikyti minėtose sutartyse numatytą arbitražo procedūrą, kuria galėtų pasinaudoti tik Gvinėjos valdžios institucijos.

52 Komisija tvirtina, kad jei Pirmosios instancijos teismas turėtų laikyti, jog ginčijamas aktas yra aktas, dėl kurio galima pareikšti ieškinį pagal EB 230 straipsnį, jis būtų pirmesnis už galutinį Komisijos sprendimą, kuris galėtų būti niekada nepriimtas, jei nacionalinis įgaliojimus suteikiantis pareigūnas imtųsi veikti anksčiau nei ji.

53 Komisija ginčija ieškovo pastabas, pagal kurias ginčijamas aktas nėra tikras sprendimas, nes, pirma, šiuo atveju tai Devintojo EPF reglamento 44 straipsnio 2 dalies įgyvendinimas, antra, šio „sprendimo“ vykdomąjį pobūdį patvirtina jo tekstas ir, trečia, antras priminimo laiškas patvirtina šią analizę ir todėl šie laiškai sukelia teisines pasekmes, kurios gali pakenkti ieškovo interesams ir aiškiai pakeisti jo teisinę padėtį Teisingumo Teismo praktikos prasme.

54 Komisija tvirtina, kad remiantis Devintojo EPF reglamento 44 straipsnio 2 dalimi „(ji) gali oficialiai nustatyti sumą, gautiną iš asmenų, kurie nėra valstybės, priėmusi sprendimą, kuris vykdomas pagal tas pačias sąlygas, kokios nustatytos (EB) 256 straipsnyje“. Iš to išplaukia, kad nei ginčijamas aktas, nei joks kitas ieškovui vėliau adresuotas laiškas nėra vykdytinas privaloma tvarka EB 256 straipsnio prasme.

55 Be to, Komisijos teigimu, šie laiškai niekaip nesusiję su jos viešosios valdžios prerogatyvų vykdymu, nes jie neturi privalomo vykdymo galios.

56 Komisija tvirtina, kad formuluotės, kurią jį pasirinko 2004 m. rugpjūčio 4 d. ieškovui adresuotame antrame priminime, t. y. „Negavusi iš Jūsų jokios informacijos, Komisija, panaudodama visas teisines priemones, Jūsų atžvilgiu pradės priverstinio vykdymo procedūrą tiek dėl pagrindinės sumos, tiek dėl delspinigių“; tikslas – padaryti nuorodą į privalomo vykdymo etapą.

57 Todėl, Komisijos teigimu, būsimojo laiko šioje formuluotėje vartojimas „pradės“ reiškia, kad dar nėra priimtas sprendimas EB 249 straipsnio prasme. Iš pirmiau nurodytų laiškų matyti, kad Komisija galėjo priimti EB 256 straipsniu pagrįstą sprendimą tik vėlesniu etapu.

58 Komisija tvirtina, kad bet kuriuo atveju pagal EPF teisinę sistemą išieškojimą paprastai pradeda būtent nacionalinis įgaliojimus suteikiantis pareigūnas, atskiras subjektas, turintis atskirus valdingus įgaliojimus. Šiuo atveju Komisija šiuo atžvilgiu visada pasitikės, nes remiantis glaudžiu bendradarbiavimu, įkurtu pagal Ketvirtosios Lomės konvencijos sistemą, nacionalinis įgaliojimus suteikiantis pareigūnas ir vėl atliks savo pareigas šioje srityje.

59 Komisija pabrėžia, kad tai, jog ji ieškovui adresavusi ginčijamą aktą vėliau nusiuntė du priminimus ir oficialų raštą, patvirtina, kad šis aktas negalėjo būti laikomas galutiniu sprendimu, dėl kurio galima pareikšti ieškinį.

60 Be to, Komisija primena, kad faktinių aplinkybių metu EB 256 straipsniu pagrįstus sprendimus Komisija priėmė kaip kolegialus organas, kuris laikosi ypatingos procedūros, ir jie skyrėsi nuo ieškovui parengiamuoju išieškojimo etapu adresuotų laiškų.

61 Komisija mano, kad ginčijamas aktas, kaip ir du priminimai bei oficialus raštas, šiuo atveju yra parengiamojo išieškojimo etapo aktai, kurie nesusiję su Komisijos viešosios valdžios prerogatyvų vykdymu ir todėl dėl jų negali būti ginčijami EB 230 straipsnio prasme. Todėl, kadangi nebuvo priimta galutinė pozicija, dar nebuvo pereita į išieškojimo vykdymo etapą.

62 Ieškovas tvirtina, kad Komisijos pareikštas prieštaravimas dėl priimtinumo turi būti atmestas, nes ginčijamas aktas yra galutinis aktas, tikras oficialus sprendimas, kuris sukelia privalomo vykdymo pasekmių pagal EB 256 straipsnio nuostatas.

63 Šią išvadą patvirtina ir ginčijamo akto tekstas, kuriame patikslinama, kad „nesumokėjus iki nustatytos datos, Komisija <…> turi teisę įvykdyti visas iš anksto pateiktas finansines garantijas ir prireikus pradėti priverstinį vykdymą pagal (EB) 256 straipsnį“. Iš tikrųjų šiuo atveju turimas omenyje grasinimas, jog nesumokėjus bus tiesiogiai pradėtas priverstinis vykdymas.

64 Ieškovas pažymi, kad šią išvadą taip pat patvirtina 2004 m. rugpjūčio 4 d. registruotame laiške su pranešimu apie gavimą esantis „oficialus raštas“, nors šis ieškinys jau buvo pareikštas, kuriuo Komisija dar kartą nurodo jam sumokėti 959 543 835 Gvinėjos frankų sumą, patikslindama, kad to nepadarius ji, „panaudodama visas teisines priemones, (jo) atžvilgiu pradės priverstinio vykdymo procedūrą tiek dėl pagrindinės sumos, tiek dėl delspinigių“.

65 Ieškovas teigia, kad ginčijamame akte pavartota formuluotė nėra klaidinanti, nes, jo manymu, joje nurodoma, kad bus imtasi priverstinio vykdymo priemonių ir tam nereikės priimti kitų galutinių aktų. Todėl šiuo sprendimu siekiama sukelti privalomas teisines pasekmes.

66 Ieškovas mano, kad Komisija painioja akto „privalomo vykdymo galią“ ir „priverstinio vykdymo“ aktą. Todėl 2004 m. rugpjūčio 4 d. laiške vartojama formuluotė „Iš Jūsų negavusi jokios informacijos, Komisija, panaudodama visas teisines priemones, Jūsų atžvilgiu pradės priverstinio vykdymo procedūrą tiek dėl pagrindinės sumos, tiek dėl delspinigių“ yra ne pranešimas apie tai, kad bus priimtas aktas, kuris bus sprendimo formos, t. y. turintis privalomo vykdymo galią, kaip tai teigia Komisija, bet oficialus pranešimas sumokėti, o tai reiškia, kad galutinis sprendimas dėl skolos egzistavimo ir jos sumos jau buvo priimtas.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

67 Norint įvertinti šio ieškinio priimtinumą, reikia visų pirma priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką tik priemonės, sukeliančios privalomų teisinių pasekmių, kurios daro poveikį ieškovo interesams aiškiai pakeisdamos jo teisinę padėtį, yra aktai, dėl kurių galima pareikšti ieškinį EB 230 straipsnio prasme (1981 m. lapkričio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *IBM prieš Komisiją*, 60/81, Rink. p. 2639, 9 punktas ir 1991 m. spalio 4 d. Teisingumo Teismo nutarties *Bosman prieš Komisiją*, C-117/91, Rink. p. I-4837, 13 punktas; 2003 m. sausio 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Philip Morris International prieš Komisiją*, T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 ir T-272/01, Rink. p. II-1, 81 punktas).

68 Taip pat iš nusistovėjusios teismo praktikos išplaukia, kad norint nustatyti, ar dėl prašomos panaikinti priemonės galima pareikšti ieškinį, svarbiausias yra jos turinys, o priėmimo forma šiuo atžvilgiu iš principo nėra svarbi (minėto Teisingumo Teismo sprendimo *IBM prieš Komisiją* 9 punktas ir 1991 m. lapkričio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Liuksemburgas prieš Parlamentą*, C-213/88 ir C-39/89, Rink. p. I-5643, 15 punktas; taip pat žr. 1994 m. kovo 24 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Air France prieš Komisiją*, T-3/93, Rink. p. II-121, 43 ir 57 punktus).

69 Kalbant apie aktus ar sprendimus, kurių rengimas apima keletą etapų, ypač baigiančius vidaus procedūrą, iš tos pačios teismo praktikos išplaukia, kad iš principo tik priemonės, išreiškiančios galutinę Komisijos poziciją šios procedūros pabaigoje, laikytinos aktais, dėl kurių galima pareikšti ieškinį, o ne tarpinės priemonės, reikalingos galutiniam sprendimui priimti (minėto sprendimo *IBM prieš Komisiją* 10 punktas ir 2002 m. kovo 7 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Satellimages TV5 prieš Komisiją*, T-95/99, Rink. p. II-1425, 32 punktas).

70 Todėl reikia patikrinti, ar iš ginčijamo akto matyti, kad Komisija dėl ieškovo pateikė savo galutinę poziciją.

71 Iš tiesų ginčijamas sprendimas suformuluotas taip, kad gali sukelti įspūdį, jog kalbama apie galutinį aktą, ypač nurodant, kad „nesumokėjus iki nustatytos datos Komisija <…> turi teisę įvykdyti visas iš anksto pateiktas finansines garantijas ir prireikus pradėti priverstinį vykdymą pagal EB 256 straipsnį“. 2004 m. liepos 2 d. ir 2004 m. rugpjūčio 4 d. priminimo laiškų, nusiųstų po to, kai buvo pareikštas šis ieškinys, turinys šį įspūdį taip pat sustiprina.

72 Be to, pati Komisija per posėdį pripažino, kad standartinio skolos raštų pavyzdys, kuriuo remiantis parengtas ginčijamas aktas, parengtas taip, kad jame nėra aiškiai matyti, jog aktas yra parengiamasis, siekiant, kad skolininkas grąžintų mokėtiną sumą.

73 Todėl Pirmosios instancijos teismas pažymi, kad Komisijos ginčijamame akte vartotos formuluotės buvo neaiškios ir dviprasmiškos.

74 Vis dėlto, nepaisant to, kad ginčijamame akte nurodyta galutinė sumokėjimo data ir sąlygos, Komisija nepateikia savo pozicijos, kokių priemonių ji ketina imtis norėdama susigrąžinti nagrinėjamą sumą.

75 Remdamasi jai pagal Devintojo EPF reglamento 42–47 straipsnius nustatyta pareiga, Komisija parengė skolos raštą, kuris, jei skolininkas jo neįvykdo, leidžia jai, remiantis Devintuoju EPF reglamentu, atsisakyti teisės išieškoti gautiną sumą (47 straipsnis), ją įskaityti (46 straipsnio 2 dalis) arba imtis priverstinio vykdymo (46 straipsnio

2 dalis), priėmus sprendimą, kuris vykdomas pagal EB 256 straipsnį (44 straipsnio 2 dalis) arba pagal pareiškus ieškinį priimtą sprendimą, vykdomą privaloma tvarka (46 straipsnio 2 dalis).

76 Iš šių nuostatų išplaukia, kad debeto aviza yra skolininkui pateikta informacija. Nors Devintojo EPF reglamento 44 straipsnyje ir 46 straipsnio 2 dalyje minimas atskiras sprendimas, kuris vykdomas privaloma tvarka, ir yra vėlesnis už debeto avizą, parengtą vykstant išieškojimo procedūrai, ji nėra aiškiai privalomo vykdymo pobūdžio. Tai parengiamasis aktas, priimtas prieš galimą Komisijos sprendimą tęsti išieškojimo procedūrą pareiškiant ieškinį arba priimtas EB 256 straipsniu pagrįstu sprendimu. Ginčijamas aktas turi būti laikomas debeto aviza Devintojo EPF reglamento 45 straipsnio prasme, nes jame nurodyta, kad „Komisija <…>, iš anksto informavusi, turi teisę tarpusavyje įskaityti tikrai egzistuojančias tam tikro dydžio tarpusavio skolas“. Todėl ginčijamas aktas nėra priemonė, išreiškianti galutinę Komisijos poziciją, nesukelia privalomų teisinių pasekmių, galinčių padaryti poveikį ieškovo interesams, todėl dėl jo negalima pareikšti ieškinio dėl panaikinimo EB 230 straipsnio prasme.

77 Dėl to šis ieškinys turi būti atmestas kaip nepriimtinas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

78 Pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 87 straipsnio 3 dalį, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, arba jeigu susiklosto ypatingos aplinkybės, Pirmosios instancijos teismas gali paskirstyti bylinėjimosi išlaidas šalims arba nurodyti kiekvienai padengti savo išlaidas.

79 Nors šiuo atveju ieškovas pralaimėjo bylą, Pirmosios instancijos teismas mano, kad bet kuriuo atveju Komisija ginčijamame akte vartojo neaiškias ir dviprasmiškas formuluotes. Atsižvelgdamas į šią aplinkybę, šis teismas mano, jog teisingai įvertinant šios bylos aplinkybes reikia nuspręsti, kad ieškovas padengia tris penktąsias savo ir tris penktąsias Komisijos patirtų bylinėjimosi išlaidų. Komisija padengia dvi penktąsias savo ir dvi penktąsias ieškovo patirtų bylinėjimosi išlaidų.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (ketvirtoji kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį kaip nepriimtiną.

2. *Centro di educazione sanitaria e tecnologie appropriate sanitarie (Cestas)* padengia tris penktąsias savo bylinėjimosi išlaidų. Jis taip pat padengia tris penktąsias Komisijos patirtų bylinėjimosi išlaidų.

3. Komisija padengia dvi penktąsias savo bylinėjimosi išlaidų. Ji taip pat padengia dvi penktąsias *Cestas* patirtų bylinėjimosi išlaidų.

Vadapalas Moavero Milanesi Wahl

Paskelbta 2008 m. balandžio 17 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris Pirmininko pareigas einantis

E. Coulon V. Vadapalas